

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЇ
НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ**

Спеціальність: **277 «Фізична терапія, ерготерапія».** Обсяг: **6 кредити ECTS (180 год.)**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія** Навчальні заняття: **практичні заняття**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 35** Підсумковий контроль: **іспит**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)** Пререквізити: **Нормальна анатомія людини, Основи загальної патології, Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **IV**
Семестр(и): **VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Буряченко Вадим Анатолійович**
email: va.buriachenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5211>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна спрямована на вивчення принципів і методів фізичної терапії та ерготерапії у пацієнтів з ураженнями нервової системи. У процесі навчання здобувачі освіти отримують знання щодо патофізіологічних механізмів неврологічних захворювань, сучасних підходів до відновлення рухових, сенсорних, когнітивних та побутових функцій. Значна увага приділяється оцінці функціонального стану пацієнтів, розробці індивідуальних реабілітаційних програм, використанню засобів кінезотерапії, ерготерапії, мануальних і фізичних методів, а також роботі мультидисциплінарної команди.

Дисципліна формує у майбутніх фахівців навички застосування міжнародної класифікації функціонування (МКФ) при плануванні реабілітаційних втручань, а також здатність критично оцінювати результати терапії та забезпечувати безпеку пацієнтів під час реабілітаційного процесу.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів освіти професійних знань і практичних навичок з реабілітації пацієнтів із неврологічними дисфункціями, здатності до розробки та реалізації індивідуальних програм фізичної терапії та ерготерапії.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу «Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи» здобувач знатиме: анатоμο-фізіологічні та патофізіологічні основи діяльності нервової системи; основні нозології неврологічного профілю, що супроводжуються порушеннями функцій; принципи оцінки рухових, сенсорних, когнітивних та побутових можливостей; сучасні методики фізичної терапії та ерготерапії в неврології; правила безпеки та етичні норми у роботі з пацієнтами. Буде вміти: проводити клінічне обстеження та оцінювати функціональний стан пацієнтів; застосовувати МКФ для опису функціональних порушень і визначення цілей терапії;

розробляти та реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії та ерготерапії; застосовувати різні засоби та методи (кінезотерапія, ерготерапія, масаж, фізичні чинники, допоміжні засоби); здійснювати контроль динаміки та корекцію реабілітаційної програми; ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (24 годин)

- Тема 1. Вступ до фізичної терапії та ерготерапії при неврологічних порушеннях
- Тема 2. Анатомо-фізіологічні та патофізіологічні основи нервової системи
- Тема 3. Методи клінічного обстеження в неврологічній реабілітації
- Тема 4. Оцінка рухових порушень у пацієнтів з ураженням нервової системи
- Тема 5. Порушення чутливості та когнітивних функцій: роль асистента у реабілітації
- Тема 6. Фізична терапія при цереброваскулярних захворюваннях (інсульт)
- Тема 7. Фізична терапія при черепно-мозковій та спинномозковій травмі
- Тема 8. Фізична терапія при дитячому церебральному паралічі та інших дитячих неврологічних захворюваннях
- Тема 9. Ерготерапія при неврологічних порушеннях
- Тема 10. Використання фізичних вправ та кінезотерапії в роботі асистента фізичного терапевта
- Тема 11. Методи профілактики ускладнень у пацієнтів із неврологічними порушеннями
- Тема 12. Професійна етика та комунікація з пацієнтами та їх родинами

Перелік тем практичних занять (48 год.):

- Тема 1. Вступ до фізичної терапії та ерготерапії при неврологічних порушеннях
- Тема 2. Анатомо-фізіологічні та патофізіологічні основи нервової системи
- Тема 3. Методи клінічного обстеження в неврологічній реабілітації
- Тема 4. Оцінка рухових порушень у пацієнтів з ураженням нервової системи
- Тема 5. Порушення чутливості та когнітивних функцій: роль асистента у реабілітації
- Тема 6. Фізична терапія при цереброваскулярних захворюваннях (інсульт)
- Тема 7. Фізична терапія при черепно-мозковій та спинномозковій травмі
- Тема 8. Фізична терапія при дитячому церебральному паралічі та інших дитячих неврологічних захворюваннях
- Тема 9. Ерготерапія при неврологічних порушеннях
- Тема 10. Використання фізичних вправ та кінезотерапії в роботі асистента фізичного терапевта
- Тема 11. Методи профілактики ускладнень у пацієнтів із неврологічними порушеннями
- Тема 12. Професійна етика та комунікація з пацієнтами та їх родинами

Перелік тем самостійної роботи студента (108 год.)

- Тема 1. Вступ до фізичної терапії та ерготерапії при неврологічних порушеннях
- Тема 2. Анатомо-фізіологічні та патофізіологічні основи нервової системи
- Тема 3. Методи клінічного обстеження в неврологічній реабілітації
- Тема 4. Оцінка рухових порушень у пацієнтів з ураженням нервової системи
- Тема 5. Порушення чутливості та когнітивних функцій: роль асистента у реабілітації
- Тема 6. Фізична терапія при цереброваскулярних захворюваннях (інсульт)
- Тема 7. Фізична терапія при черепно-мозковій та спинномозковій травмі
- Тема 8. Фізична терапія при дитячому церебральному паралічі та інших дитячих неврологічних захворюваннях
- Тема 9. Ерготерапія при неврологічних порушеннях
- Тема 10. Використання фізичних вправ та кінезотерапії в роботі асистента фізичного терапевта
- Тема 11. Методи профілактики ускладнень у пацієнтів із неврологічними порушеннями
- Тема 12. Професійна етика та комунікація з пацієнтами та їх родинами

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 120 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за ПНД та іспиту від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту. Допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Сітовський А. М. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних дисфункціях : навч. посібник / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2022. – 323 с.
3. Крук Б. Р. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні функції нервової системи : лекції з навчальної дисципліни / ЛДУФК ім. І. Боберського. – Львів, 2024. – 88 с.
4. Андрійчук О. Я., Грейда Н. Б., Лавринюк В. Є. Фізична терапія та ерготерапія при інсульті : метод. рекомендації / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2024. – 44 с
5. Писанка В. В., Гордієнко О. В. Фізична терапія та ерготерапія осіб з нервово-м'язовими захворюваннями / У зб. наук. праць Всеукр. конф. “Мультидисциплінарний підхід у фізичній реабілітаційній медицині”. Харків, 2022. – С. 104–106.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА

